

**ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
Педагогічний факультет**

кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 012 Дошкільна освіта
освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта»
за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

Івано-Франківськ

2024

Розробники програми:

Мацук Л.О. – кандидат педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

Лазарович Н.Б. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти;

Матішак М.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти;

Захарасевич Н.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти;

Наскрізна програма практики розглянута і схвалена на засіданні кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти (протокол № 1 від «27» серпня 2024 р.).

ПОГОДЖЕНО

Завідувач кафедри

Людмила МАЦУК

Гарант освітньо-професійної програми

Надія ЛАЗАРОВИЧ

I. Пояснювальна записка

1.1. Місце практик в професійній підготовці здобувача вищої освіти

Сучасні вимоги ринку праці України потребують якісно нового підходу до підготовки висококваліфікованих фахівців. Необхідно більш якісне поєднання теоретичних знань, здобутих в аудиторіях ЗВО, із практичними вміннями, яких студенти набувають на практиці.

Практика є важливим компонентом освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта. Практична підготовка студентів закладів вищої освіти здійснюється згідно Закону України «Про вищу освіту» є однією з форм організації освітнього процесу та обов'язковим компонентом освітньо-професійних програм для всіх освітньо-кваліфікаційних рівнів. Від якості виконання завдань у період практики залежить професійне становлення майбутнього фахівця.

Наскрізна програма практики розроблена на основі освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти; ПОЛОЖЕННЯ про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника; Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті Імені Василя Стефаника); Державного стандарту вищої освіти здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності 012 Дошкільна освіта та інших нормативних документів.

Наскрізна програма практики здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта» (другого (магістерського) рівня вищої освіти) є основним нормативним та навчально-методичним документом, який визначає усі аспекти проведення практик. Вона забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практик, їх системність, неперервність і послідовність навчання здобувачів вищої освіти.

Практика допомагає реально формувати в умовах освітнього процесу методичну рефлексію, коли для педагога предметом його роздумів стають засоби і методи власної педагогічної діяльності.

В процесі педагогічної практики у кожного студента розвиваються дослідницькі здібності, здібності до нестандартної інтерпретації освітнього процесу та ін. Цьому допомагає знайомство з творчо працюючими вихователя і педагогічним колективами, атмосфера постійного пошуку. Аналіз власної діяльності допомагає практиканту усвідомити труднощі, що виникають у нього в роботі, і знайти грамотні шляхи їх подолання.

У системі професійної підготовки вихователя дошкільної освіти важлива роль належить педагогічній практиці, яка є необхідним етапом підготовки студентів до інноваційної діяльності.

Під час проходження педагогічної практики студенти освоюють практичну педагогічну діяльність з елементами науково-дослідної діяльності. Це дає можливість оволодіти методами дослідження, виробити здатність спостерігати, узагальнювати, робити висновки, вивчати певну проблему. Крім того, науково-дослідна робота надає допомогу при написанні кваліфікаційних робіт.

Практика у базових закладах дошкільної освіти є обов'язковим компонентом процесу фахової підготовки майбутніх педагогів, важливим етапом їхнього професійного зростання. Практична підготовка забезпечує встановлення безпосереднього зв'язку між теорією та практикою, оскільки в умовах реальної професійної діяльності відбувається інтеграція теоретичних знань і практичних умінь студентів, що зумовлює оволодіння ними складниками професійної компетентності. Ефективність педагогічної практики залежить від дотримання таких умов: теоретична обґрунтованість системи підготовки студентів до практики, її навчальний і виховний характер, комплексний підхід до визначення завдань, змісту, форм і методів організації та проведення практики, забезпечення наступності та системності на різних етапах її проведення.

1.2. Мета практичної підготовки

Метою практичної підготовки студентів є оволодіння ними практичними навичками, вміннями та способами організації майбутньої професійної діяльності. Основною метою педагогічної практики ОР «Магістр» є підготовка магістрів до виконання функцій вихователя, методиста та керівника (директора) закладів дошкільної освіти.

1.3. Завдання практичної підготовки

У процесі педагогічної практики здобувачів освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта вирішуються такі завдання:

- формування у здобувачів освіти умінь аналізувати освітню, методичну та управлінську роботу закладу дошкільної освіти відповідно до вимог інструктивних, нормативних та програмно-методичних документів і формулювати чіткі ділові пропозиції щодо поліпшення освітнього процесу в закладах дошкільної освіти;

- вдосконалення вміння виявляти і узагальнювати передовий педагогічний досвід та впроваджувати та процес навчання та виховання інноваційні технології та кращі педагогічні здобутки;

- вироблення вміння планувати освітню, методичну та управлінську роботу у закладі дошкільної освіти й надавати необхідну консультативно-методичну допомогу вихователям, проводити методичні заходи, спрямовані на популяризацію дошкільної освіти серед громадськості;

- формування умінь налагоджувати ефективну взаємодію зі спеціалістами управління освіти, керівниками закладів дошкільної освіти, їх працівниками, представниками громадськості у вирішенні питань щодо вдосконалення системи дошкільної освіти в регіоні;

- поглиблення інтересу у магістрів до педагогічної професії, вироблення впевненості у своїх діях, виховання прагнення професійного самовдосконалення, бажання активно і творчо впроваджувати в практику роботи сучасних закладів дошкільної освіти кращі здобутки в галузі дошкільної освіти, педагогічного

менеджменту;

- поглиблення й уточнення знань студентів із освітніх компонентів ОПП «Дошкільна освіта». Формування навичок застосування теоретичного матеріалу в практичній роботі в ході виконання функцій методиста й керівника закладу дошкільної освіти;

- практичне вивчення питань організації діяльності закладу дошкільної освіти: кадрового, матеріально-технічного, фінансового, забезпечення; навчально виховної й методичної роботи; харчування, медичного обслуговування дітей; створення безпечних умов для навчання, виховання та праці; роботи закладу з батьками; змісту діяльності методиста та керівника закладу дошкільної освіти;

- формування й закріплення вмінь спостерігати та аналізувати освітній процес закладу дошкільної освіти; проводити діагностику знань, умінь і навичок дітей в різних вікових групах; на основі одержаних даних оцінювати ефективність педагогічної діяльності вихователів, робити висновки та формулювати рекомендації щодо вдосконалення навчально-виховної роботи; надавати необхідну консультативно-методичну допомогу; організувати і самостійно проводити різні форми методичної роботи в дошкільному закладі: індивідуальні та групові консультації, семінари, семінари-практикуми, виставки, відкритий перегляд навчально-виховного процесу тощо (відповідно до річного плану дошкільного навчального закладу), в тому числі, доповідати на педагогічних радах; вдосконалювати роботу методичного кабінету дошкільного закладу; проводити заходи щодо педагогізації батьків;

- виховання оптимістичної професійної позиції, прагнення професійного самовдосконалення, бажання активно і творчо впроваджувати в практику роботи сучасних дошкільних навчальних закладів кращі здобутки в галузі дошкільної освіти;

- набуття умінь використання технологій організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку;

- набуття умінь врахування рівнів розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

1.4. Компетентності здобувача вищої освіти

У процесі проходження різних видів практик у магістрів формуються такі загальні та фахові компетентності відповідно до освітньо-професійної програми:

ЗК-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-5. Здатність працювати в команді.

ЗК-6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК-1. Здатність організувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.

СК-3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами.

СК-4. Готовність до організації фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти.

СК-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.

СК-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, вчителів, педагогів вищої школи, батьків, громадськості.

СК-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.

СК-8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.

СК-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

II. Види та терміни проходження практик студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти

№ п/п	Вид практики	Курс	Термін Тривалість	Семест р	Години/Кредити
1	Виробнича практика в закладах дошкільної освіти	1	4 тижні	I	180 /6
2	Педагогічна практика в системі дошкільної освіти (методично-управлінська)	1	6 тижнів	II	270/ 9
3	Переддипломна практика	2	2 тижні	III	90/ 3

III. Бази проведення практик: заклади дошкільної освіти

IV. Організація практики

Відповідно до ПОЛОЖЕННЯ про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (денної та заочної форми навчання) відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на декана факультету, гаранта освітньої програми, завідувача кафедри та керівника практик університету, факультетського керівника, методистів.

Наказ про проведення практики формує факультетський керівник не пізніше ніж за два тижні до початку практики.

У наказі визначаються база практик, терміни проведення практики, склад груп здобувачів вищої освіти, методисти. Перед початком практики факультетський керівник з керівниками-методистами баз практик проводить настановчу нараду про організацію практики, ознайомлює з програмою, метою та завданнями практики студентів, а також проводить інструктаж з техніки безпеки. Керівники-методисти практики інформують про зміст діяльності під час її проходження, форму звітності, критерії оцінювання, проводять інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності тощо.

Керівниками практик призначаються фахівці з числа досвідчених викладачів кафедри, які брали безпосередню участь у виробничому процесі, де проводиться практика.

Навчально-методичне керівництво і реалізація наскрізної програми практики для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта» забезпечують кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти спільно із закладами освіти, з якими укладені договори.

Підсумки всіх видів практики підводяться керівниками-методистам,

обговорюються на засіданнях кафедри, які забезпечують організацію практики, або на звітній конференції.

Після завершення практики студент опрацьовує зібраний матеріал і складає звіт, у якому подає аналіз всіх напрямів своєї роботи під час практики, характеризує повноту виконання завдань, труднощі, з якими стикався, вказує на досягнення та нереалізовані ідеї, визначає причини недоліків та упущень, намічає основні шляхи самовдосконалення.

Оцінювання результатів проходження практики проводиться з урахуванням результатів спостереження за діяльністю студента на основі:

- визначення якості виконання кожного завдання;
- аналізу професійних рис практиканта (дисциплінованість, уміння організувати власний робочий час, ініціативність, творче ставлення до справи та інші), його готовності надати допомогу працівникам дошкільного навчального закладу, управлінню освіти;
- оцінних суджень, висловлених методистами, адміністрацією, працівниками бази практики;
- аналізу змісту та якості звітної документації студента;
- самооцінки студентом ступеня своєї підготовленості до самостійної практичної діяльності та якості виконаної роботи.

За кожен вид педагогічної практики студентам виставляється диференційована оцінка.

Критерії оцінки діяльності здобувачів вищої освіти під час практик:

90 — 100 балів — А («відмінно») ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики здійснена практикантом на високому рівні; практикант проявив себе як організований, сумлінний, творчий під час виконання різних видів роботи, знає і вміє застосовувати у практичній діяльності сучасні технології і нові інформаційні засоби, користується повагою та авторитетом серед колективу бази практики, методистів, керівників практики; здав у визначений термін документацію, оформлену на високому рівні.

80 — 89 балів — В («Дуже Добре») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики здобувачем вищої освіти проведена на достатньому рівні; були допущені незначні помилки у період проходження практики, але були самостійно виправлені; практикант не допускав недисциплінованості, байдужості, шаблонності на всіх ділянках роботи; про його діяльність добре відзивалися в колективі, в якому він перебував у період проходження практики; подав у визначений термін правильно оформлену документацію.

70 - 79 балів - С («Добре») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики проведена на достатньому рівні; практикант допускав незначні помилки при виконанні завдань практики, проте не завжди міг самостійно їх виправити або пояснити у процесі аналізу; у ході практики був дисциплінованим, виконавчим, самостійним, критичним на всіх ділянках роботи, одержав добрі відгуки колективу бази практики, методистів, керівника; подав вчасно документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і виправлення за вказівкою групового керівника практики.

60 - 69 балів - D («посередньо») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики проведена на задовільному рівні; здобувач вищої освіти проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний; загальна характеристика діяльності практиканта у період проходження практики одержала позитивні відгуки; із невеликим запізнення подав документацію.

50 - 59 балів - E («задовільно») ставиться здобувачу вищої освіти в тому випадку, коли робота проведена на задовільному рівні; проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний; загальна характеристика діяльності на базі практики практиканта з боку керівників практики - «задовільна»; подав невчасно документацію, яка потребує доповнень і виправлень.

35 - 49 балів - Fx («незадовільно»). Відсутня систематичність у роботі

практиканта. Роботу, передбачену програмою з практики, виконав на низькому професійному рівні, допускав помилки, пов'язані зі знанням теоретичного матеріалу та виконанням практичних завдань. Отримав негативний відгук про роботу чи незадовільну оцінку при складанні заліку за практику, але за певних умов може повторно пройти практику і отримати позитивну оцінку. Подав документацію з великим запізненням, допустив значні помилки в її оформленні.

0 - 34 балів -F («незадовільно»). Практикант не виконав програми практики і отримав незадовільну оцінку при складанні заліку за практику. В залежності від суми набраних балів виставляються оцінки у різних системах згідно таблиці.

VI. Зміст практик за видами

Педагогічні практики організовується у відповідності до навчального плану спеціальності 012 Дошкільна освіта у такому порядку:

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКИ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

(1 курс I семестр)

Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти I курсу спеціальності 012 «Дошкільна освіта» проходять виробничу практику в закладах дошкільної освіти відповідно до навчального плану та вимог програми практики.

Метою виробничої практики в закладах дошкільної освіти є формування у здобувачів освіти інтегральних, загальних, фахових компетентностей для успішного здійснення професійно-педагогічної діяльності вихователя дітей в закладі дошкільної освіти, підвищення конкурентоспроможності випускників на ринку праці.

Основні завдання практики:

1. Спостерігати та аналізувати умови діяльності сучасного закладу

дошкільної освіти, законодавчу базу, концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

2. Розширити цілісне уявлення здобувачів освіти про особливості педагогічної взаємодії між вихователем і дітьми, функції вихователя в групах дошкільного віку.

3. Вчити організовувати процес навчання та виховання дітей дошкільного віку, спрямований на забезпечення принципу дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії в освіті дітей різних вікових груп.

4. Формувати загальні і фахові компетентності, необхідні для виконання функцій вихователя закладу дошкільної освіти: набувати досвіду володіння сучасними технологіями, методами, організації освітнього процесу з дітьми;
- реалізовувати мету виховання і навчання під час проведення різних форм роботи з дітьми;

- планувати, організовувати та проводити освітню роботу з дітьми з врахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей, динаміки їхнього розвитку;

- створювати умови для цікавого змістовного життя дітей в ЗДО протягом дня, проводити фізкультурно-оздоровчі заходи, спрямовані на зміцнення здоров'я дітей.

5. Формувати навички та здійснювати діагностики розвитку особистості і дитячого колективу, використовувати результати в індивідуальній роботі з дітьми.

6. Виховувати повагу до різних національностей та мультикультурності, відповідальне ставлення до професійних обов'язків, педагогічну культуру.

Зміст виробничої практики в закладах дошкільної освіти

Здобувачу рекомендовано вивчити і проаналізувати основні напрями роботи вихователя закріпленої групи, методи роботи з дітьми відповідно до

перспективного плану, а саме:

- ефективність роботи з охорони життя і зміцнення здоров'я дітей;
- рівень і ефективність освітнього процесу та його результативність у цілому і в кожній віковій групі;
- рівень і ефективність роботи з батьками;
- комплексний підхід до роботи закладу дошкільної освіти, що забезпечує формування життєвої компетентності в дітей дошкільного віку;
- удосконалення форм, методів і засобів організації освітнього процесу;
- реалізація дидактичних принципів організації освітнього процесу в ЗДО;
- наступність у роботі ЗДО і школи;
- організація роботи працівників закладу дошкільної освіти;
- проведення презентативних педагогічних заходів – конкурсів, виставок, днів відкритих дверей тощо;
- підтримання зв'язків з іншими закладами і організаціями;
- заходи, спрямовані на створення умов для організації розвитку, виховання і навчання дітей в тому числі і дітей з ООП;
- благоустрій і озеленення території ЗДО;
- обладнання спортивної зони в приміщенні й на території, різних кімнат, кабінетів тощо.

Для досягнення мети та виконання основних завдань виробничої практики студент зобов'язаний:

Змістовий модуль I

Загальне ознайомлення з організаційно-методичними аспектами роботи ЗДО.

Упродовж першого тижня практики:

- Ознайомитися зі змістом роботи адміністрації та вихователів вікових

груп закладу дошкільної освіти. Здійснити їх аналіз.

- вести щоденник виробничої практики згідно запропонованого зразка;
- проводити пробні заняття з різних розділів програми;
- проводити різні види ігрової діяльності;
- самостійно проводити всі форми роботи з дітьми в повсякденні.

Змістовий модуль II: Самостійне виконання студентом-практикантом обов'язків вихователя.

Упродовж другого тижня виробничої практики:

- продовжувати вести щоденник виробничої практики;
- проводити залікові заняття з різних розділів програми;
- розробити розгорнуті конспекти залікових занять, дібрати до них наочний та дидактичний матеріал.

Змістовий модуль III: Проведення відкритих залікових занять, оформлення звітної документації

Упродовж третього тижня практики:

- продовжувати вести щоденник виробничої практики;
- проводити заняття з різних розділів програми;
- продовжувати вивчення психологічних особливостей дітей для написання психолого-педагогічної характеристики (на дитину з ООП);
- розробити розгорнуті конспекти залікових занять, дібрати до них наочні та дидактичні матеріали;
- написати звіт про проходження виробничої практики;
- укласти документацію згідно вимог про проведення виробничої практики.

2. Критерії оцінювання виробничої практики в закладах дошкільної освіти

Формами оцінювання є поточний аналіз роботи здобувача вищої освіти на базі практики та диференційований залік.

Звітні документи виробничої практики в закладах дошкільної освіти

Наприкінці практики здобувачі вищої освіти подають:

1. Щоденник педагогічних спостережень (повертається студенту-практиканту після перевірки викладачем-методистом).
2. Конспекти чотирьох залікових занять (з фахових методик: теорія та методика формування елементарних математичних уявлень, дошкільна лінгводидактика, методика керівництва зображувальною діяльністю дітей, методика ознайомлення дітей з природою / методика проведення занять з народознавства / теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти та ін.) з дидактичним та наочним матеріалом.
3. Конспект свята, вікторини, розваги тощо (на вибір).
4. Презентації однієї із форм роботи з батьками, спрямованої на зміцнення взаємодії ЗДО та родини: батьківські збори, консультації, бесіди, тренінги, вебінари та ін.
5. Аналіз освітньої діяльності вихователя ЗДО .
6. Індивідуальну програму розвитку дитини з особливими освітніми потребами (за наявності) або психолого-педагогічну характеристику на дитину з нормальним онтогенезом розвитку.
7. Звіт про проходження практики.
8. Характеристика установи на студента-практиканта з рекомендованою оцінкою.

3. Підведення підсумків практики

Після закінчення терміну практики здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Дошкільна освіта» звітують про виконання програми виробничої практики та індивідуальних завдань.

Звіт оформляють відповідно до вимог, встановлених кафедрою теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти. Звіт має містити інформацію про конкретну роботу, яку здобувач вищої освіти виконав за період практики, короткий опис діяльності закладу освіти, що є базою практики, висновки, пропозиції тощо. Письмовий звіт, який підписав і оцінив керівник від бази практики, подають на рецензування керівникові практики від кафедри ТМДСО.

За результатами практики здобувачі отримують диференційований залік у 100-бальній системі оцінювання з переведенням у національну шкалу оцінювання. Оцінку за практику виставляють у відомість обліку успішності.

**ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В СИСТЕМІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
(МЕТОДИЧНО-УПРАВЛІНСЬКА)
(1 курс, 2 семестр)**

За навчальним планом підготовки майбутніх магістрів з дошкільної освіти педагогічна практика в системі дошкільної освіти (методично-управлінська) здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» проводиться у II навчальному семестрі (9 кредитів ECTS/270 годин, тривалість практики – 6 тижнів із відривом від навчання).

Мета педагогічної (методично-управлінської) практики – оволодіння здобувачами знаннями й уміннями, необхідними для організації роботи сучасних закладів дошкільної освіти, здійснення належного рівня методичного супроводу та управлінської діяльності з використанням сучасних засобів, методів, прийомів і технологій, стимулювання інтересу до організаційно-методичної діяльності, удосконалення здатності до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентоспроможності на ринку праці.

Завдання практики:

- розвивати у здобувачів освіти здатність до критичного осмислення концептуальних засад, цілей, завдань і принципів функціонування дошкільної освіти в Україні;
- поглиблювати знання про нормативно-правову базу сучасної дошкільної освіти і вміння використовувати її в професійній діяльності;
- вчити здобувачів встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів;
- формувати здатність до впровадження ІКТ в методично-управлінську діяльність закладу дошкільної освіти;
- формувати у здобувачів освіти вміння й навички аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії,

розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії;

- розвивати загальні і професійні компетентності майбутніх магістрів з дошкільної освіти, відповідно до вимог професійного стандарту керівника (директора) закладу дошкільної освіти.

Зміст методично-управлінської практики

Орієнтовні види діяльності на період практики:

1-й – організаційні і управлінські аспекти діяльності закладу дошкільної освіти.

2-й тиждень – господарсько-фінансова діяльність керівника закладу дошкільної освіти.

3-й–5-й тиждень – методична та освітньо-виховна робота в закладі дошкільної освіти.

6-й тиждень – оформлення звітної документації; захист результатів практики.

Календарний розподіл завдань практики

Упродовж першого тижня практики:

- ознайомитися зі специфікою роботи закладу дошкільної освіти, адміністрацією та колективом бази практики;

- розробити індивідуальний план роботи упродовж практики;

- вивчити установчі та нормативні документи, які регулюють діяльність закладу освіти, ознайомитися з веб-сайтом, сторінками закладу в соціальних мережах;

- спостерігати за діяльністю, поточними завданнями завідувача, методиста та інших працівників (упродовж дня);

- проаналізувати посадові обов'язки директора і вихователя-методиста, скласти циклограму робочого дня одного з працівників;

- ознайомитися і проаналізувати річний план роботи закладу дошкільної освіти.

Упродовж другого тижня практики:

- проаналізувати матеріально-технічний стан і базу закладу освіти;
- ознайомитися з кошторисом, особливостями бюджетного і позабюджетного фінансування, розробити варіанти тематики можливих проєктів для залучення додаткового фінансування (фандрайзингова діяльність);
- ознайомитися з обладнанням харчоблоку в ЗДО, режимом роботи працівників;
- вивчити особливості харчування і формуванню меню;
- проаналізувати особливості роботи медичного персоналу, посадові інструкції медичних працівників, спостерігати за їх роботою;
- скласти циклограму робочого дня медичних працівників;
- вивчити систему організації охорони праці в ЗДО (безпека життєдіяльності, пожежна та техногенна безпека, запобігання булінгу);
- ознайомитися з облаштуванням укриття в закладі освіти, його матеріально-технічним оснащенням.

Упродовж третього-п'ятого тижня практики:

- проаналізувати план роботи методичного кабінету, протоколи засідань педагогічної ради, матеріали методичних семінарів тощо;
- вивчити, оновити і систематизувати картотеку посібників, організувати виставку сучасних методичних розробок та нових публікацій;
- розробити і самостійно провести одну з форм методичної роботи для педагогічних працівників ЗДО з використанням інтерактивних методів навчання (педагогічну раду, семінар, семінар-практикум, методичний майстер-клас тощо);
- проаналізувати заняття, ігрову діяльність та форми організації життєдіяльності дітей дошкільного віку в ЗДО, здійснити самостійний аналіз 3 форм освітньої роботи з дітьми;
- вивчити календарні плани освітньої роботи вихователів та інших педагогічних працівників (музичного керівника, інструктора з фізкультури);
- підготувати і провести одну з форм просвітницької роботи для батьків вихованців ЗДО; здійснити самоаналіз проведеної роботи;

- розробити візитівку ЗДО (цікаві події, родзинка закладу, інновації, гуртки тощо) і розмістити матеріали (мультимедійна презентація, рекламне відео- чи фото) на сайті ЗДО та на сторінках в соціальних мережах.

Упродовж шостого тижня практики:

- підготувати і оформити звітну документацію за результатами практики згідно вимог положення про організацію практики;

- підготуватися до захисту результатів практики на підсумковій конференції.

Звітні матеріали з виробничої практики

Після закінчення практики здобувачі-практиканти організують виставку матеріалів практики та подають на кафедру теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти таку **документацію**:

1. Щоденник практики.
2. Індивідуальний план здобувача-практиканта на період практики.
3. Опис робочого дня директора ЗДО на основі аналізу посадових обов'язків працівника. Традиційні та інноваційні методи менеджменту в діяльності директора ЗДО.
4. Опис робочого дня вихователя-методиста на основі аналізу посадових обов'язків працівника.
5. Аналіз електронних ресурсів ЗДО: електронний документообіг, веб-сайт та сторінки ЗДО у соціальних мережах.
6. Перелік нормативних документів для організації харчування дітей раннього і дошкільного віку. Обладнання харчоблоку ЗДО.
7. Циклограма робочого дня медичного працівника ЗДО.
8. Перелік документації ЗДО з охорони праці та безпеки життєдіяльності, пожежної та техногенної безпеки, запобігання булінгу. Аналіз облаштування укриття.
9. Рецензія на річний план роботи ЗДО.
10. Конспект однієї з форм методичної роботи для педагогічних працівників ЗДО. Самоаналіз проведеного заходу.

11. Конспект однієї з форм просвітницької роботи для батьків вихованців ЗДО (семінар-практикум, тренінг, творча майстерня, батьківська конференція тощо). Самоаналіз проведеного заходу.

12. Картотека методичних посібників, публікацій для методичного кабінету.

13. Аналіз трьох форм освітньої роботи з дітьми (занять за різними розділами програми — у т.ч., ігрової діяльності, фізкультурного; режимних моментів, прогулянки, гурткової роботи тощо) за обраним алгоритмом або формою, схемою чи бланком, якими користується вихователь-методист закладу дошкільної освіти.

14. Аналіз календарного плану освітньої роботи вихователя або іншого педагогічного працівника (музичного керівника, інструктора з фізкультури).

15. Візитівка ЗДО (мультимедійна презентація): цікаві і важливі події, відомі особистості, інноваційні проєкти ЗДО, цікаві відомості з історії і сучасності ЗДО. Реклама ЗДО (буклет, відео- та/або фото-реклама)

16. Фотоколаж, фото-звіт за результатами практики

17. Характеристика на здобувача-практиканта.

18. Звіт про проходження педагогічної практики в системі дошкільної освіти (методично-управлінської).

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

(2 курс, 3 семестр)

Мета переддипломної практики полягає в систематизації, розширенні і закріпленні теоретичних знань у галузі наукових досліджень актуальних проблем дошкільної освіти, формування умінь здійснення пошукової та дослідницької діяльності, забезпечення умов для завершення роботи над магістерським дослідженням.

Завдання практики:

1. Вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти та відповідно до наукової проблеми магістерського дослідження.
2. Аналіз стану досліджуваної проблеми в теорії і практиці сучасної дошкільної освіти та іноземних наукових фахових виданнях.
3. Узагальнення та аналіз фактичного матеріалу, необхідного для підготовки та написання магістерської роботи.
4. Удосконалення умінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.
5. Ознайомлення зі структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти, інших профільних кафедр, які забезпечують підготовку здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта щодо обраного напрямку дослідження.
6. Апробація основних теоретичних і практичних рекомендацій магістерського дослідження.
7. Формування вміння користуватися сучасними інформаційними

технологіями у професійній діяльності.

Тематичний план переддипломної практики

№	Назви розділів	Самостійна робота (кількість годин)
1	Участь в настановчій конференції. Інструктаж з техніки безпеки й протипожежної безпеки. Знайомство з системою охорони праці. Ознайомлення зі змістом та завданнями практики. Складання індивідуального плану переддипломної практики	10
2	Ознайомлення з функціями та особливостями організації діяльності структурних підрозділів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Ознайомлення з науковою діяльністю кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти.	10
3	Опрацювання нормативних документів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. з підготовки та захисту магістерських робіт, дотримання принципів академічної доброчесності.	10
4	Ознайомлення з діяльністю бібліотеки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, опрацювання наукових фондів, університетського репозитарію	30
5	Систематизація та упорядкування вступу магістерського дослідження.	25

6	Участь у наукових заходах кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти.	5
Всього:		90 год.

ЗМІСТ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Участь у настановчій конференції. Інструктаж з техніки безпеки й протипожежної безпеки. Знайомство з системою охорони праці. Ознайомлення з інструкцією з безпеки життєдіяльності для працівників та здобувачів ВО в умовах воєнного стану.

Ознайомлення з документацією переддипломної практики та вимогами до її ведення; складання індивідуального плану.

Ознайомлення з функціями та особливостями організації діяльності структурних підрозділів педагогічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Ознайомлення з навчальною лабораторією «Центр освіти і піклування про дітей раннього та дошкільного віку» та навчально-науковим «Ресурсним центром з інклюзивного навчання та спеціальної освіти».

Ознайомлення з науковою темою кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти, інших профільних кафедр, які забезпечують підготовку магістрантів спеціальності 012 Дошкільна освіта.

Аналіз актуальності наукової тематики, її кореляція з актуальними суспільними та науковими проблемами сьогодення, практико-орієнтований характер, відповідність потребам сучасного інформаційного суспільства.

Опрацювання нормативних документів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника з підготовки та захисту магістерських робіт, дотримання принципів академічної доброчесності: [Положення про запобігання академічному плагіату \(нова редакція\)](#), [Кодекс честі](#)

[Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника \(нова редакція\).](#), [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника,](#) [Методичні рекомендації до написання та захисту дипломної роботи за другим \(магістерським\) рівнем вищої освіти.](#)

Робота в бібліотеці Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Ознайомлення з фондом, набуття практичних навичок у роботі з науково-метричними базами даних, Google Академія, інституційним репозитарієм, цифровою читальною залю фахової літератури. Огляд магістерських робіт студентів.

Участь у тренінгу «Як написати цілісний текст» (на прикладі презентації монографій викладачів кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти). Систематизація та упорядкування вступу магістерського дослідження.

Участь у наукових заходах кафедри ТiМДСО та педагогічного факультету.

Індивідуальні завдання:

1. Розробити індивідуальний план переддипломної практики.
2. Скласти опорний план-конспект основних нормативних документів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника з підготовки та захисту магістерських робіт, дотримання принципів академічної доброчесності.
3. Упорядкувати вступ магістерського дослідження.
4. Скласти каталог публікацій співробітників кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти, які забезпечують підготовку магістрантів спеціальності 012 Дошкільна освіта відповідно до проблеми магістерського дослідження (за останній рік).
5. Скласти список літератури, послуговуючись усіма джерелами

пошуку інформації, з якими ознайомились в бібліотеці.

6. Робота над: анотаціями, описом, оформленням джерел, рекомендаціями.

7. Підготовка матеріалів наукової роботи (тези, стаття, текст доповіді до наукової конференції) відповідно до теми магістерської роботи.

8. Підготовка звітної документації та матеріалів практики.

Критерії оцінювання: відповідність публікацій темі власного магістерського дослідження; сучасність; наявність посилань на іноземні фахові публікації.

ПЕРЕЛІК ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

I. Оформлення і подання звітної документації (*Зразок оформлення титульної сторінки подано в Додатку А*):

1. Індивідуальний план переддипломної практики (*Додаток Б*).

2. Звіт з проходження практики (*Додаток В*)

3. Опорний план-конспект основних нормативних

Прикарпатського національного університету імені Василя

Стефаник з підготовки та захисту магістерських робіт,

дотримання принципів академічної доброчесності.

4. Вступ магістерського дослідження.

5. Список літератури у відповідності до теми магістерського дослідження.

6. Роздрукований варіант тез, статті, тексту доповіді до наукової конференції відповідно до теми магістерської роботи

Список літератури має уміщувати не менше 40 найменувань. До списку літератури включити публікації співробітників кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти та інших профільних кафедр,

*які забезпечують підготовку магістрантів спеціальності 012
Дошкільна освіта відповідно до проблеми магістерського дослідження
(за останній рік).*

**II. Захист – презентація результатів проходження
переддипломної практики на звітній конференції.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аніщук А. М. Управлінська діяльність в системі дошкільної освіти: навчальний посібник для магістрів спеціальності 012 Дошкільна освіта. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2020. 319 с.
2. Вашак О.О., Бабюк Т.Й. Менеджмент у галузі дошкільної освіти : навчально-методичний посібник для підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта». Полтава, 2022. 86 с.
3. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Нова редакція. 2021. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
4. Закон України «Про дошкільну освіту». URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
5. Декларація про дотримання академічної доброчесності учасником процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти. URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/Deklar_pro_dobr.pdf
6. Крутій К. Моніторинг як сучасний засіб управління якістю освіти в ЗДО. Запоріжжя: 2014. 170 с.
7. Крутій К. Моніторинг як сучасний засіб управління якістю освіти в Дошкільному навчальному закладі: Монографія. Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2015. 172с.
8. Методичні рекомендації до організації та проведення виробничої практики в закладах дошкільної освіти. Спеціальність: 012 Дошкільна освіта. Укладачі: Людмила Мацук. Надія Лазарович, Навчально-методичне видання. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2024 50 с.
9. Типове положення про методичний кабінет закладу дошкільної освіти Наказ №372 від 16 квітня 2018 р <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-primirnogo-polozhennya-pro-metodichnij-kabinet-zakladu>

[doshkilnoyi-osviti](#)

10. Перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання рекомендованого МОН <https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita>
11. Положення про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. <https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2023/05/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-ta-provedenniapraktyky-2023.pdf>
12. Постанова «Про затвердження Порядку організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти» (№ 530 від 10 квітня 2019 р.) № 530-2019-п від 10.04.2019
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-2019-%D0%BF#Text>
13. Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності (Наказ МОН № 446 від 20.04.15 року)
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0520-15#Tex>
14. Інструктивно-методичні рекомендації «Щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/23 навчальному році» : лист Міністерства освіти і науки України від 31.07.2022. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/rekomendaciyi-mon-shodo-organizaciyi-diyalnosti-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-u-202223-navchalnomu-roci>
15. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/Кодекс-академічної-доброчесності.pdf>
16. [Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника \(нова редакція\).](#)
17. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку / Національна академія педагогічних наук України. Київ : ФОРМ-ВІСІ, 2020. 44 с. Методичні рекомендації щодо взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців : лист Міністерства освіти і науки України від 11.10.2017 р. №1/9-546. URL:

http://skviravo.ucoz.ru/010515/DNS/metodichni_rekomendaciji_shhodo_organizac_iji_vzaem.pdf

18. Модернізація та наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій : Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 28–29 січня 2022 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. Київ : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2022. 124 с.
19. Про дошкільну освіту : Закон України від 11.07.2001 року № 2628- III зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
20. [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.](#)
21. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для другого (магістерського) рівня, затверджений наказом МОН № 572 від 29.04.2020. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/05/2020-zatverd-standart-012-m.pdf>
22. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки (Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.02.2022 р.) URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/04/15/VO.plan.2022-2032/Stratehiya.rozv.VO-23.02.22.pdf>

Internet-джерела:

23. Міністерство освіти і науки України. Дошкільна освіта. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita>
24. Практика управління дошкільним закладом: щомісячний спеціалізований журнал. URL: <https://ezavdnz.expertus.com.ua/>
25. Вихователь-методист дошкільного закладу. URL: <https://emetodyst.expertus.com.ua/>

26. Дошкільна освіта дітей з особливими потребами. Сайт МОН. URL:
<http://mon.gov.ua/ua/activity/education/6917/>